

Către: AVOCATUL POPORULUI
BIROUL TERITORIAL CLUJ-NAPOCA
Cluj-Napoca, Strada Moșilor nr. 18, Județ Cluj

Referitor: Recomandarea nr. 79 din 3 iunie 2022 referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Ca urmare a înaintării către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Maramureș de către Avocatul Poporului a Recomandării nr. 79 din 3 iunie 2022 referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor, recomandare cu nr. de ieșire atribuit la instituția Avocatul Poporului - Registratura Generală 13786/03.06.2022 și înregistrată în registrul electronic de corespondență al instituției noastre cu nr. 26715/14.06.2022,

Pentru conformarea la solicitarea Avocatului Poporului, DGASPC Maramureș a întreprins următoarele măsuri:

În anul 2020 au fost organizate două întâlniri de lucru cu asistenții sociali și persoane cu atribuții în domeniul asistenței sociale. Dintre temele abordate amintim:

- atribuțiile și funcțiile direcției de asistență socială organizată în subordinea consiliilor locale ale orașelor/compartimentului de asistență socială organizat la nivelul comunelor, conform Hotărârii nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, anexele II și III;
- înființarea, respectiv reactivarea structurilor comunitare consultative conform Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului • întocmirea planului individualizat de protecție pentru copiii aflați în situație de risc - în vederea prevenirii separării copilului de familie;
- întocmirea anchetei sociale și a planului de servicii;
- necesitatea consilierii familiilor cu copii aflați în situație de risc asupra obligativității întocmirii actelor de identitate ale copiilor necesare pentru înscriere la mediul de familie, într-o unitate de învățământ etc.

Având în vedere starea generată de pandemie, măsurile de protecție adoptate pentru prevenirea răspândirii infecției cu Covid-19, au fost întocmite și expediate către UAT-uri adrese de informare pe diverse teme:

- invitația formulată de A.N.D.P.D.C.A. de participare la activitatea “Ghid practic de modele alternative de dezvoltare a activității de prevenire a separării copilului de familie”, activitate

desfășurată în cadrul Proiectului “PROGRES în asigurarea tranziției de la îngrijirea în instituții la îngrijirea în comunitate”, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitatea Administrativă 2014-2020, pe care această instituție îl implementează;

- adresa prin care reprezentanții UAT-uri care nu aveau înființată echipa mobilă pentru victimele violenței în familie, conform Ordinului 2525/2018, au fost consiliați cu privire la constituirea acesteia;
- adresa de informare privind demersul A.N.D.P.D.C.A. care a demarat, în parteneriat cu UNICEF, procesul de analiză și colectare a datelor privind îndeplinirea obiectivelor Strategiei naționale privind protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020, în vederea începerii activităților dedicate elaborării noii strategii pentru următoarea perioadă (anexarea machetei de colectare a datelor);
- adresa de informare privind aspecte legate de persoanele încadrate în grad de handicap care sunt afectate tot mai des de situația de pandemiei și au fost oferite răspunsuri la întrebările cele mai frecvente apărute privind aplicarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- adresa prin care s-a recomandat întocmirea unei evidențe privind beneficiarii, copiii și familiile aflate în situație de risc din comunitate și a unei evidențe privind furnizorii publici și privați și a serviciilor administrate de aceștia care își desfășoară activitatea pe raza administrativ-teritorială a UAT-ului;
- adresa de informare a UAT-urilor cu privire la faptul că Ministerul Fondurilor Europene a publicat în data de 31 iulie 2020 proiecte ale Acordului de Parteneriat și ale Programelor Operaționale prin care România va atrage fondurile europene alocate pentru viitoarea perioadă de programare, 2021-2027 cu recomandarea de a consulta documentul aflat în consultare publică pe site-ul MFE și de a întocmi, la nivel de comunitate, evidențe care să cuprindă date despre categoriile de grupuri vulnerabile din cadrul UAT: persoane din mediul rural, familii monoparentale, persoane fără locuință, familii cu o situație materială precară, migranți, persoane cu dizabilități, vârstnici, victime ale violenței domestice; de asemenea a fost anexată adresei sinteza POIDS descărcată de pe site-ul <http://mfe.gov.ro> - secțiunea Comunicate de presă.

În anul 2021 întâlnirile de lucru cu asistenții sociali și persoane cu atribuții în domeniul asistenței sociale nu au avut loc din cauza pandemiei Covid-19, însă lunar au fost expediate către primării adrese de informare pe diferite teme:

- Informare privind atribuțiile, în domeniul protecției copilului, pe care serviciile publice de asistență socială organizate la nivelul municipiilor și orașelor, precum și persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale le îndeplinesc potrivit art. 118 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- Informare privind atribuțiile care revin autorităților locale, în domeniul protecției copilului prevăzute la art. 5 și art. 15 alin (1) din H.G. nr. 1103/2014 pentru aprobarea metodologiei privind realizarea obligațiilor ce revin autorităților administrației publice locale, instituțiilor și profesioniștilor implicați în prevenirea și intervenția în cazurile de copii aflați în situație de risc de părăsire sau părășiți în unități sanitare;

- Informare asupra modalității de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap;
- solicitarea de informații pentru realizarea recensământului asistenților sociali angajați în cadrul DGASPC de la nivel județean, în cadrul direcțiilor de asistență socială de la nivelul orașului/municipiului, în aparatul de specialitate al primarului la nivelul comunelor, precum și al asistenților sociali contractați prin cabinete individuale sau societăți civile profesionale de asistență socială din aceste structuri;
- diseminare de materiale de informare și conștientizare cu privire la situația copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate ca urmare a informării primite referitor la faptul că Organizația Salvați Copiii implementează programul destinat protecției copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate, pe care Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (A.N.D.P.D.C.A.) îl sprijină, în calitate de partener;
- Informarea UAT-urilor din județul Maramureș și a furnizorilor de servicii sociale publice și privați în legătură cu Proiectul „Fiecare Om Contează”- Evaluarea nevoilor persoanelor fără adăpost și a impactului serviciilor sociale existente asupra calității vieții acestora” și înaintarea chestionarelor puse la dispoziție de Ministerul Muncii și Protecției Sociale spre completare;
- Informare privind modificările legislative cu privire la obligativitatea oricărei persoane de a înștiința de îndată autoritățile, în momentul în care a luat la cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală față de un minor;
- obligativitatea înființării de echipe mobile pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică;
- informare privind adresa transmisă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale care solicită monitorizarea tuturor copiilor care trăiesc în familii afectate de pandemie în actualul context pandemic;
- informare despre posibilitatea de participare la cursul online pentru părinții singuri aflați în situații vulnerabile organizat de către Asociația Habilitas;
- informare despre Proiectul TRECE - care se adresează unui sector vulnerabil cum este populația aflată în risc de sărăcie energetică;
- informare despre derularea Proiectului ”Facilitarea inserției pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități”.

De asemenea, a fost acordat sprijin asistenților sociali/persoanelor cu atribuții de asistență socială pentru completarea Chestionarului de monitorizare a activității serviciilor sociale, pus la dispoziție de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cuprinzând date statistice necesare pentru Raportul cu privire la acordarea de servicii sociale în anul 2020 și pentru rezolvarea diverselor spețe.

Demersul de coordonare și îndrumare metodologică a activității desfășurate de către DAS-uri și Compartimentele de Asistență Socială din subordinea UAT-urilor, în domeniul asistenței sociale, a fost reluat, prin organizarea de întâlniri semestriale.

Astfel, în data de 28 iunie 2022, a fost organizată o ședință de lucru la care au fost invitați să participe asistenții sociali și persoanele cu atribuții de asistență socială din UAT-urile din zona Baia Mare (40 UAT-uri).

În cadrul ședinței de lucru șeful Serviciului Intervenție în Regim de Urgență în Domeniul Asistenței Sociale (SIRU) din subordinea instituției a prelucrat dispozițiile legale cuprinse în Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 și s-a pus accent pe rolul direcțiilor/serviciilor/compartimentelor/persoanelor cu atribuții de asistență socială în cadrul procesului de semnalare și de evaluare a situațiilor de violență domestică față de copii.

Au fost prezentate, de asemenea, prevederile Ordinului Ministerul Muncii și Justiției Sociale nr. 2525/2018 din 7 decembrie 2018 privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică.

În anul 2020 s-a solicitat UAT-urilor din județ să comunice instituției noastre componența echipelor mobile pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică conform prevederilor Ordinului Ministerul Muncii și Justiției Sociale nr. 2525/2018 din 7 decembrie 2018 privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică. Un număr de 35 UAT-uri au comunicat componența echipei mobile, 7 UAT-uri au informat instituția noastră asupra faptului că nu au constituită echipa mobilă dar există persoană desemnată să implementeze sistemul de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică, 10 au comunicat faptul că nu au echipă mobilă înființată. 24 de UAT-uri din cele 76 din județ nu au comunicat răspuns la solicitarea instituției noastre. Toate primăriile au fost informate în legătură cu necesitatea respectării prevederilor Ordinului nr. 2525/2018.

În baza informațiilor comunicate de UAT-uri cu privire la componența echipelor mobile înființate s-au colectat datele de contact ale asistenților sociali/persoanelor cu atribuții de asistență socială prezenți la întâlnire, membri în echipele mobile, pentru a facilita o mai bună comunicare cu angajații SIRU.

Prin adresa nr. 31176/06.07.2022 s-a solicitat UAT-urilor să actualizeze informațiile privind componența echipelor mobile și să comunice demersurile efective realizate în activitatea de prevenire și combatere a violenței domestice față de copii la nivelul unității administrativ-teritoriale, pentru perioada ianuarie - iunie 2022.

De asemenea, în cadrul întâlnirii au fost prelucrate prevederile art. 3 și 6 din anexele 2 și 3 ale Hotărârii nr. 797/2017 din 8 noiembrie 2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal și asistenților sociali/persoanelor cu atribuții de asistență socială li s-a recomandat întocmirea evidențelor pe categorii de beneficiari, care ulterior vor fi comunicate către instituția noastră.

O altă temă abordată în cadrul ședinței de lucru a fost necesitatea implicării active a structurilor comunitare consultative în identificarea soluțiilor și investigarea nevoilor comunității în domeniul prevenirii violenței domestice față de copii, așa cum prevede Recomandarea Avocatului Poporului nr. 79/03.06.2022. S-a solicitat asistenților sociali/persoanelor cu atribuții în domeniul asistenței

sociale prezenți să comunice către DGASPC Maramureș componența structurii comunitare consultative, iar acolo unde aceasta nu este constituită s-a recomandat înființarea acesteia.

Pentru UAT-urile care nu au participat la întâlnire, deși au fost invitate (un număr de 20 UAT-uri), a fost întocmită și comunicată pe e-mail o informare în legătură cu subiectele abordate.

O noua întâlnire de lucru având aceeași ordine de zi cu cele 36 de primării din zona Maramureșului istoric este programată pentru data de 11 iulie 2022 cu aceeași ordine de zi.

În ceea ce privește demersul de coordonare și îndrumare metodologică a activității desfășurate de către DAS-uri și Compartimentele de Asistență Socială din subordinea UAT-urilor, în domeniul asistenței sociale, DGASPC Maramureș a transmis, către UAT-urile din județ, în luna aprilie 2022, o adresă cuprinzând informări și precizări vizând problematica "mamelor minore", în vederea întreprinderii de acțiuni pentru sprijinirea persoanelor aflate în situație de risc, identificarea și consilierea adolescentelor aflate în situație de risc, precum și a măsurilor luate pentru prevenirea acestor situații și întocmirea unei evidențe în acest sens.

Ca urmare a acestei adrese transmise către UAT-urile din județ, patru dintre acestea au formulat răspuns către instituția noastră, două precizând faptul că, pe raza acestor UAT nu au fost identificate adolescente (mame minore) aflate în situație de risc, una a menționat existența unei evidențe în acest sens (la ora actuală există un astfel de caz în monitorizare - o adolescentă de 15 ani, însărcinată; se oferă suport psihologic și material familiei extinse), una menționând, de asemenea, identificarea a două astfel de cazuri (adolescente - mămici minore, cu vârsta cuprinsă între 16 și 17 ani), care nu se află în situație de risc social.

În perioada decembrie 2021 - mai 2022, ca urmare a sesizărilor înregistrate la DGASPC Maramureș, la nivelul Serviciului Intervenție în Regim de Urgență în Domeniul Asistenței Sociale (SIRU), s-a identificat un număr de 4 adolescente, mame minore aflate în situație de risc. Acestea le-au fost furnizate informații și oferite servicii adecvate nevoilor, fiind îndrumate către instituțiile abilitate, în vederea depășirii situațiilor de criză.

O echipă formată dintr-un asistent social și un psiholog s-a deplasat pe teren în vederea evaluării detaliate a cazurilor sesizate pentru evaluarea nevoilor imediate ale mamei minore și ale copilului. Au fost desfășurate activități de evaluare și diagnoză a adolescentelor cu comportamente de risc și a mamelor minore, evaluarea contextului familial, social, cultural, economic, în care acestea trăiesc. S-au realizat investigațiile necesare întocmirii anchetei sociale, raportului detaliat de evaluare psihosocială prin implicarea tuturor persoanelor/instituțiilor care pot oferi informații despre caz.

S-au desfășurat activități de informare și consiliere a părinților/părinților minori cu privire la problema abuzului/neglijării/exploatării copilului, pentru promovarea unui stil de viață sănătos. Au avut loc întâlniri cu părinții mamelor minore, atât la domiciliul acestora cât și la sediul instituției, aceștia au fost informați cu privire la drepturile și obligațiile lor, conform prevederilor Legii nr. 272/2004, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului. S-a acordat asistență în vederea reintegrării școlare, au fost desfășurate activități de consiliere și educație pentru sănătatea mamei minore și a copilului și au fost oferite informații cu privire la educația sexuală și planificarea familială, adolescentele fiind îndrumate spre instituții abilitate în acest sens.

A avut loc medierea situațiilor conflictuale, intervenindu-se în managementul conflictului prin asigurarea consilierii suportive. A fost asigurată prezența unui consilier în vederea asistării mamelor minore în procesul de audiere în fața instanței/poliției.

În vederea prevenirii separării copilului de părinți, reprezentanții DGASPC Maramureș au comunicat cazurile mamelor minore instituțiilor competente, în vederea acordării serviciilor adecvate nevoilor acestora. S-a solicitat autorităților publice locale elaborarea de anchete sociale și planuri de servicii, în vederea prevenirii separării copilului de familie, conform art. 39 din Legea nr. 272/2004, republicată.

În cazul în care părinții nu și-au îndeplinit obligațiile părintești cu privire la mamele minore aflate în situație de risc, în urma evaluării inițiale/detaiate a cazurilor sesizate, efectuate de către reprezentanții DGASPC Maramureș, precum și în urma recomandărilor formulate de către reprezentanții autorităților publice locale, s-a instituit măsura de protecție specială: plasament în regim de urgență la Centrul de Primire în Regim de Urgență Baia Mare pentru una din cele 4 adolescente, mame minore aflate în situație de risc, identificate în urma sesizărilor primite la nivelul SIRU, dar ulterior a fost reintegrată în familie. Celelalte trei au rămas în familie. În ceea ce privește copiii acestora, au fost consiliați bunicii materni în vederea întocmirii documentelor pentru instituirea plasamentului la aceștia. Doar pentru unul dintre cei patru copii a fost instituită măsura de protecție specială: plasament la asistent maternal profesionist în județul Timiș, mama având domiciliul în acest județ.

Reprezentanții DGASPC Maramureș au colaborat cu alte instituții publice (DAS/Compartimente de Asistență Socială din cadrul UAT-urilor, Inspectoratul de Poliție al Județului Maramureș, Poliția Municipiului Baia Mare, Tribunalul Maramureș, Judecătoria Baia Mare, Spitale, Inspectoratul Școlar Județean, Școli), precum și cu alte servicii de specialitate din cadrul DGASPC, în vederea soluționării eficiente a cazurilor semnalate privind mame minore.

Cu stimă,

DIRECTOR GENERAL
Alina COSTE-MĂDĂRAS

ȘEF SERVICIU
Adrian MÂNDRU